

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2186

av Isak From och Emilia Töyrä (S)

Långsiktigt förtroende för gruvbranschen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör överväga möjligheterna att se över utmaningar i samband med gruvetableringar utifrån social- och samhällsekonomisk synpunkt.

Motivering

Gruvindustrin är global utifrån marknaden, men samtidigt kanske den mest lokalt förankrade industri vi har. Sveriges unika geologi har historiskt inneburit att företag och sedermera hela samhällen har vuxit fram kring rika fyndigheter av järn och andra metaller som till exempel koppar. Utvecklingen som skett, i vissa fall över flera hundra år, har inneburit ett ömsesidigt beroende mellan gruvföretag och samhälle. Gruvföretag kan per definition inte flytta, varför hållbar utveckling i hela sin bredd, inklusive de sociala aspekterna, är viktigt för de företag som vill verka långsiktigt.

Steg för steg har utvecklingen skett och etablerade gruvföretag arbetar med allt från proaktivt arbete för kompetensförsörjning till forskning och utveckling. Ansvarstagande för bostadsbyggande, kultur och fritid är andra kännetecken. På gott och ont finns ett engagemang som har drag av gamla tiders brukssamhällen. Gruvföretagens roll i regionens och nationens välbefinnande är betydande.

I ett sysselsättningsperspektiv är resultatet tydligt. I Kiruna kommun är arbetslösheten kanske den lägsta i Sverige och ungdomsarbetslöshet är ett närmast okänt begrepp i Malmfälten. Hela Norrbotten drar nytta av den tillväxt som sker i regionens gruvföretag.

Med gruvföretagen som grund har utveckling skett av såväl offentlig service som entreprenadföretag som säljer sina tjänster. Tillväxt i gruvnäringen skapar också nya möjligheter för regionens växande besöksnäring. Gruvbranschen och dess leverantörer/konsulter är en viktig kundkategori.

I ett nationellt perspektiv har sedan 2007 enbart LKAB och Boliden levererat in till statskassan drygt 18 miljarder kronor i företagsskatt. Därutöver har LKAB till samma statskassa utbetalat 17,3 miljarder i aktieutdelning. Slår man samman inbetald skatt och de utdelningar som de två bolagen levererat sedan 2007 så landar man på cirka 40 miljarder kronor. Ett bra tillskott till vår välfärd.

Svensk gruvindustri är också nationens största industriinvesterare och har så varit under nästan hela 2000-talet då Boliden och LKAB tillsammans har investerat 41 miljarder kronor i sin verksamhet sedan 2007.

Bakgrund till förslaget

Historiken, fakta och de etablerade gruvföretagen till trots pågår en debatt om gruvindustrin som ger en bild av en bransch med stora brister. Inte sällan hämtas bakgrunden ifrån prospekteringar, misslyckade projekt och tvivelaktiga ekonomiska förehavanden i enskilda företag. Ofta tycks missförstånden vara störst där erfarenhet av gruvverksamhet saknas. Den rådande situationen innebär därmed ett problem för Sverige och en för svensk export avgörande näring då bilden blir djupt felaktig. Gruvboomen likställs ofta felaktigt enbart med ett antal nyetableringar och prospekteringsprojekt.

I grunden handlar det dock om tillväxt hos etablerade företag som verkat i drygt 100 år och nu har en möjlighet att skörda frukterna av målmedveten satsning på utveckling, innovation, miljötänkande och kunskap i världsklass. Samtidigt som vi med vår unika geologi kan skapa en möjlighet att välkomna fler företag att investera i stora delar av Sverige. Men det måste ske på en solid grund om branschens förtroende i sin helhet inte ska ta skada och om vi vill garantera en positiv samhällsutveckling.

Med tanke på att utvecklingen inom gruvnäringen är exceptionell och sker på orter som ofta har sämre möjligheter än storstadsregionerna att hantera de krav näringens utveckling ställer, krävs nu eftertänksamhet. Gruvbrytning innebär stor påverkan på omgivningen och därför måste den svenska gruv- och mineralpolitiken vara långsiktig

och verksamheten hållbar. Den måste samexistera med människor, natur, renskötsel och turistnäring. En fortsatt expansion ställer därför höga krav på ett aktivt miljöarbete. Det är också viktigt att våra gruvsamhällen är socialt livskraftiga. Vi menar att det vore en förödande utveckling för framför allt norra Sverige om gruvstäder utvecklas till enbart flyg-in- och flyg-ut-plattformar.

För Sveriges utveckling är det avgörande att skapa förutsättningar för långsiktigt hållbar tillväxt. Vi ser många fördelar med svensk gruvnäring och den lokala utveckling som den bidrar till. Mot denna bakgrund bör regeringen överväga möjligheterna att se över utmaningar i samband med gruvetableringar utifrån social- och samhällsekonomisk synpunkt.

Isak From (S)

Emilia Töyrä (S)